

Előfizetési díj
Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 ..
Negyedévre 3 ..
Egy hóra 1 ..
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor ára 6 kr.
Félévdi minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. sz.)

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám. hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap
negyedik félévi folyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólított kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t előfizetők méltó igényei kielégíttessenek.

Előfizetési árak maradnak a régiek:

Jul.—decz. félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Jul.—sept. negyd. 3 frt. Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben olvasó könyvek megszerzése által, a „K e l e t” előfizetői részesülnek.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvár

higgadt választó-polgáraihoz!

A választás 12-dik órája elkövetkezett.

Az alólirt bizottmány, a törvények hátaírain belől, minden kitelhetőt elkövetett, hogy diadalt szerezzen hazánk bölcse, Deák Ferencz, honboldogító elveinek. A bizottmány minden igyekezete azonban csak eredménytelen munka lesz, ha Kolozsvár szabadelvű józan polgárai, mint egy ember föl nem kelnek saját ügyök érvényre juttatása mellett, hogy méltóknak mutassák magukat Kolozsvár fényes multjához, hogy megvessék biztos alapját e város jövő nagyságának.

A bizottság tehát a haza nevében szólít föl minden választót, hogy a szent ügy érdekében minden törvényes módot elkövessen, a választás nagy napján is.

Mindenki megjelenjék a választási teremben és a rémitgetésekre nem hajtvá, büszkén vallja be politikai meggyőződését, a Deákpárti két jelöltre adott szavazatával.

Mindenki szavazzon következetesen s nem hagyva magát a képzelt előnyök elhirosztelt képei által tévútra vezetetni: ne tegye magát guny tárgyává az által, hogy egy jobb- és egy baloldalra adván szavazatát, saját maga semmisítse meg szavazói jogát és így képviselőitől elejtse Kolozsvár városát.

Iparos polgártársaink legyenek előbb hazafiak és csak azután iparosok. A Deák-párti két jelölt programjában határozottan hangsúlyozá az ipar-érdekek különös tekintetbe vételét s adott szavuk szentsége biztosíthat mindnyájunkat, hogy a haza összérdekei mellett az ipar érdekeit is támogatni fogják nyomatékos szavakkal a törvényhozásban.

Előre tehát, elveink, diadalunk nevében, a rend és béke zászlója alatt.

Adjuk be szavazatainkat, következetesen adjuk be szavazatainkat s egy szívvel-lélekkel éltesük

gr. Péchy Manó és Hajós János

polgártársainkat, Kolozsvár város képviselőit.

Kolozsvár, július 3-án.

A Deákpárt bizottmánya.

A nagy nap előtt.

(K. B.) Nagy napja van ma Kolozsvárnak, legszebb polgári ünnepe. Embereket választ, kik a törvénytől kezükbe adott hatalommal érvényt szerezzenek városunk akaratának, törvényt alkossanak az egész haza számára.

Kolozsvár egykor fővárosa egy országnak, szíve a sokat szenvedett és fájdalomában is oly fontoságos hontestnek, Kolozsvár önmagához méltó követeket kell hogy válasszon. Nincs határunkban egy kő, nincs emlék, mely ne beszélne e város nagyságáról, ne szólna egy-

egy magasztos tettről. E város annyira tisztelte a lelkesmeret szabadságot, mint a hogy Európa egy országa, egy városa sem; lábaink alatt nem tapodunk földet, melyet vallásos meggyőződésért vér itatott volna; városunk volt szíve annak az országnak, mely bármily kicsinyisége mellett gyermekeinek honfi karjaival nem egyszer tartotta fenn testvérhazájának düledező alkotmányát, szabadságát. Falaink közül szállottak ki a szabadság bajnokai, e magasztos eszmének világ férfiai: Bethlen Gábor, a Rákóczyak; Erdélynek s vele városunknak nemzeti fejedelmei alatt szabad alkotmánya, kormányzékében ministeriuma volt, mielőtt a világ feltalálta volna azt. Nincs ország s benne város, mely történelméből oly magasztos és tündöklő lapokat, annyi higgadt-ságot s a nagy tettekhez szükséges komoly megfontolást tudna felmutatni, mint bérczes hazánkkal városunk!

Multunk fényét ne homályosítsa meg jelenünk.

Kolozsvár követválasztása ne hazudtolja meg eddigi nagyságát.

Huszonhárom évvel ezelőtt még e város főváros volt. Nem volt akkor vágya, nem óhajta, nem célja, melynek irányt ne a testvér-főváros adott volna. Most is e főváros legyen eszményünk; az megmutatta választásai-val az utat, melyen hazánk állami lételet fön-tarthatjuk.

Nem volt rég, alig pár évtizede, midőn azok a szép eszmék fogamzottak meg hazánk talajában, melyek Magyarországon most ülik diadalukat. A nemzet akkor egy szívében nemes, de politikájában tévedt fiának adta vezérlése alá magát; akadt egy ember, áldott legyen emlékezete: Széchenyi István, ki kétségségetts keseredettséggel kiáltott, hogy az ország veszélyes úton van; éles szeme, „verres fonalat” látott Kossuth politikájában. És az ország kinevette. S haj! tízenyolez hosszú évig sirattuk e nevetést.

Az emberek, kikte az ország szerelme kísért, egyenként elhullottak; egyik megörlött, más föbelövetett; meg más maga lötte agyon magát. Martyr-halál lett eszméik jutalma és az országé az önkény legsúlyosabb bilincsei. Nagy emberünk azonban több volt, hogysem mind elpusztíthaták volna.

Megmaradt különösen egy, ki elég erős volt e nehéz lánczokat az országról leszedni. A hazát újra független állammá tette, ő visszaszerezte a mit elvesztettünk; szövetségszünkkel tette ellenségünket; alkotmányát visszaszerezte hazájának, s alkotmányt szerzett Austriának, s a kettőből egy erős, megdönthetetlen államot alkotott. Most az a birodalom, mely csak az imént omladozóban volt s omlásában kétségtelenül romjai alá temette volna hazánkat is, a nagy ember keze alatt Európa egyik legerősebb államává, egy erejében megdönthetetlen birodalomná lett, melynek határait szabad szeretett hazánk, szabad népe s szép reményektől dagadt kebelével néz a jövőbe, hol nagyság vár rá a nemzetek sorában.

Ha Széchenyink feltörné sirját, öröm könyeket hullatna, látva e honban álmait teljesültét.

És a nagy halott mégis elkeserednék! E hazát a súlyos csapások még nem tanították meg; sebei nem voltak elég mélyek, hogy emlékezzék rá, minek következtében kapta azokat; a fájdalom nem elég nagy, hogy a gyűlölet ne nyomhassa el, melyet kebelünkben saját fajunk ellen s szövetségszünk ellen táplálunk. Egy párt pontról pontra azokat követeli, melyek 49-ben a sir széléhez vittek s mi a sirt nem akarjuk látni, pedig csak a napokban fordíthatunk hátat nekik.

Polgárok! hazánk békés boldogságát szerető polgárok! a haza sorsa kezetekbe van letéve! —

Harcunk nem személyek, nem érdekek, hanem egy honfiu buzgalommal alkotott műkö-rül foly, mely hazánkat szabadá, függetlené, erőssé tette.

Összetörjük vagy fentartsuk azt?

Határozzatok, saját boldogságtok felett határozzatok!

Reflexiók külföldön

a választások alatt.

Imnau Hohenzoller, nyárhó 24. 1872.

(Folytatás.)

Valamely élő szervezetnek életjellege az általa végbevitt munka jellegéből ismerhető meg. A biológiai buvárlat számosnál számosabb adatokat képes felmutatni, hogy bármilyen legyen valamely élő lény szerepe, bármilyen rangot is foglaljon el — kifejedt állapotában — a szervezetek országában: életjellegének teljes összegét — a munka képesség maximumát — csak fokozatosan, a munka teljességére befolyásos szervek kifejlődési foka szerint éri el. Csak lazán egymás mellett fekvő sejtek halmazából áll először a kifejlődő ébrény teste; határozott jelleg nélküli még ilyenkor az élet sennek külső nyilvánulása felette idomtalan és lomha mozgásból áll. Azonban alig hogy az életnek új gőcza a szív a jövő élet ezen „punctum ratiens” e képződött és működését megkezdé, mily pezsgővé lesz az életkép! — mily élénk a kisdé szervezet munkajellege! Végre az idegrendszer is megkezdé szerepét, hol lassítól, hol élesztől — de mindig szabályzólag s rendszeresítől — hat a szervezet élet folyamataira. És ha talán a mérsékelt életség szemünket nem képes már rohamosan és teljesen szabadon lüktetett, mihelyt csak a taglaláshoz — bármely egyszerűnek látszó munkavégzés szételemezéséhez fogunk azonnal ráismerendünk az isteni szikra által működésbe jött gép nagyszerűségére — melynél remekebb alkotmányt az egész világban hiába keresünk! — A szervek lény kifejlődése alatt tehát bizonyos szempontból az élet jellegét vagy is a végbevitt munka jellegét e három categoria szerint lehet osztályozni: először, az élő lény a szív és idegrendszer befolyása nélkül csupán csak nyers testmozgást — testmunkát végez, másodsor e testmunkát a szív munkával köti össze — végre a test és szív munkát az idegrendszer befolyása által rendszeresíti, ésszerűsíti. Jelentősége szerint — a szervezet e fejlődésének megfelelőleg — legalsóbbnak fogjuk tekinteni a sejtmozgást, már magasabbnak a szívmozgást, legmagasabbnak pedig az idegrendszer — egy működését.

Nemzetgazdászati szempontból az emberi munkát is ily kategoriák szerint lehet osztályozni és becsülni. A legalsóbb kategoriába a testmunka tartozik, melynek értéke még a gépek munkaértékével sem versenyezhet. A második kategoriába a szív munkája tartozik, melynek értékét semmiféleg ép nem pótolhatja. Végre a legfelsőbb kategoriába az ész munkája tartozik — mely az ember életjellegének legmagasztosabb nyilvánulását, az ember által végbeí-hető munkának tőkéltyé fejezi ki.

Nemkülömben lehet az egyes nemzetek fejlődés történetében is ily három korszakot megkülönböztetni s végbevitt munkájuk jellegét e három categoria szerint osztályozni és megítélni. Vannak nemzetek melyeknél a test nyers ereje, nemzetek melyeknél tulnyomólag a szív, és végre melyeknél tulnyomólag az ész működik.

Bizonyára bárdolatlanok, nyersegek voltak bármely nemzet első életjelei s ha névszerint szemünkre lobbantják őseink pusztító hadjárait Európa szélén — bizonyára az elfogulatlan történész be fogja vallani: hogy ezen csekély számú, egészen idegen néptörzs a kiszorított — nagyobb számú — fajok közepette csak is a megfélemlítés oltalma alatt telepedhetett meg Európában és mert akkor a nemzet szív és ész élete még be nem következett volt, a test munkája is többet rombolt, mint a mennyi az ellenség megfélemlítésére szükséges volt. Azonban bármily álláspontot is foglaljon el valaki a magyar nemzettel szemközt, még legnagyobb elfogultságában sem fogja tagadhatni, hogy a maroknyi néptörzsnek testmunkája — a honalkotás okvetlen szükséges fajirtó harcza nagyszerű volt. — Alig hogy a magyar — oly nehéz viszonyok közt — honát Európában megalkotá, a szív munkájához fogott. Testestől lelkestül keresztény lón. És e nép, mely még alig feledheté vad, pogány származását — az összes keresztény Európának rendíthetetlen védbástyájává, saját ázsiai törzsrakonainak legkiengesztelhetlenebb ellenségévé lón. Valjon amidőn a magyar páratlan hősiességgel évszázadokon át az Európát fenyegető ázsiai vad csordák elleni harcban csordultig ontotta véré, nem-e az emberi művelődés érdekében ontotta véré? nem-e az önfeláldozó szív legnemesebb munkáját vitte akkor véghez? Valjon ha a magyar faj geniusában a humanismus szent tüze nem lobogott volna nem-e vad

rokonával egyesülten rohanta volna meg összes Európát? — Dicső évszázadok voltak azok — a magyar szív munkája örökké élni fog! Szükséges-e neket említeni? „a hiv érzi a szent jelenést” mert

„ — — — Sokan voltak!

Nem tudom, hogy ki volt nagyobb!

— Csak áldom az istenemet.

A mért én is magyar vagyok.”

Bármennyit is gondolkozzunk róla, nehéz eldönteni, valjon a munka volt-e óriásibb vagy azon rendkívüli férfi bátorság, melylyel a magyar e munkát végzé, annyi tény, hogy a magyar a humanismus szolgálatában akkoron feláldozta magát, hiszen... „elhulltanak legjobbjaink a hőszi harc alatt” — E munkát rendkívüli kimerültség követte, fajunk annyira megfogyatkozott volt — hogy a különben is mindig csak ideig, óráig biztosított teljes politikai függetlenségéről le kellett mondia a magyarnak és noha az elpusztult vidékeket a műveltebb nyugati bevándorlók ismét begyarmatosították noha idegen iparosok és művészek a polgáriassodást hazánkban a végenyészettől megmentették, hosszsa időre kivesszt azon nemzedék, mely a művelődés eszméit a faj geniusában ápolhatta és tovább fejleszthette volna. Azonban még ezen gyásznapok alatt sem szunyadt el egészen, fajunk nemes szikrája. mert még ugy szólva a pogánytól kapott égető sebeiben fegyvert ragadt a lelkesmeret szabadságának ki-küzdésére. Főlemelt fővel nézhetünk körül Európá keleti határain, mert mi egyedül fogtuk fel a humanismus akkori feladatát a nagy német reformatióból kiindult culturesszméket. Valóságosan büszkék lehetünk barbár eredetünkre! — Noha szorosabbra és szorosabbra verték a nemzetet a békét, noha a dicső Rákóczyak, Frangepánok, Zrinyiek ártatlan vére sem tudta kiengesztelni elleneink szívét — a magyar faj bátorsága megtörhetlen maradt és még békoi között sem tompult el a kor szelleméhez nyilatkozó humanismus iránti érzelme. A nagy francia forradalom világújító eszméi ismét csak dicső vértanuk véréből szőlottak hozzánk. — Bizonyára ha a számitó közönyös világban széjjel nézek, és haza — nyiltarczu, önzetlen szívű fajomra gondolk, lehetetlen hogy áldást kérőleg le ne omoljak teremtem előtt, mert... „megbűnhődte már e nép a multat s jövődőt.” (Folyt. köv.)

Felelet a támadó bal-poetáknak.

Tisztelt szerkesztő ur! Engedjen helyet lapjában e soroknak, mert nem tehetem, hogy a „Magyar Polgár” által a folyó évi junius 23-án a Deákpárti nagy gyűlésen tartott beszédem következtében személyemre dobált piszkot zsebre rakjam. Ugy látom, hogy mégis igazat mondtam, különben nem vette volna elő a „M. Polgár” ellenem a maga legfontosabb érveit és legélesebb fegyverét, a személyes piszkolódást. Ismerjük őt jól e tekintetben, még pedig ez oldalról, aki nem szokta — mert nem tudja érvekké megezőfolni a pártja elveiről és eljárásáról felhozott állításokat — tehát előveszi a maga szokott fegyverét, és elvi s tárgylagos vitatás helyett sárral dobálja a személyt; ugy tesz, mint a kutya mikor a holdat megugatja. Azt hiszi a „M. Polgár, hogy diadalt aratott piszkolódásaival, ráfogásaival, melyeket személyem ellen felhordott? Ebben nagyon csalódik. Az ő piszkolódásaitól csak az irtózhatik, a ki a maga álláspontját megvédeni nem tudja, de soha sem az, a ki a maga helyét megállani képes.

Ha a „M. Polgár” olvasó közönsége e városban kívülre nem terjedne, akkor még csak nem is hederítenék az ő boszút-lihegő kifakadásaira; mert tudja Kolozsvárnak a színe, gyöngye, mely a junius 23-ki gyűlésben jelen volt, hogy mit beszéltem, mi célból beszéltem, és hogy beszéltem, s vajjon a végén belesültem-e a mint a „M. Polgár” poetája megéneklé, vagy sem? De mivel a távollevők igen könnyen tévedésbe hozathatnak, nem tehetem, hogy hallgassak; pedig egész életemben kerültem azt, hogy a nevem bár mind jó tekintetéből is a hirlapokba jusson, azért nem is olvasta ott senki azt, hanem betelik csakugyan itt: hogy az ember ki nem kerülheti, eljön az, minek el kell jönnie, ha az ember mind fut is előle. Dehát tehetek-e én arról, ha a pártom ovakodásom ellenére engem állított éppen azon pontra, a hol zsákbán macskát árulni nem szabad, a hol a párt álláspontját a haza érdekében esmertetni szent kötelességünk? Helyes volna-e az, hogy midőn álláspontunkat ismertetem,

hallgassak szépen, vagy legfennebb csak meghunyászkodva beszéljek az ellenpárt álláspontjáról; mintha bizony egy haza felforgatására törekvő áramlat a józan gondolkozó hazafiak előtt valami tiszteletre-méltó dolog volna, nehogy valakinek lelkiismerete megsértessék az igazmondás által? Vagy képzeltető-e egy pártállásnak helyes körvonalozása a nélkül, hogy az ellenpárt képe meg ne világíttassék, annak eljárása ne észleltessék? Hiszen a párt éppen azért viseli a párt nevet, mivel ellenpárt is van, s ha ellenpárt van, akkor nem lehet egyiket a másik nélkül ismertetni és körvonalozni úgy, hogy kitűnjék, melyik részen áll az igazság? A párt-kérdés egészen különbözik egyéni és országos tekintetben is a valóság erkölcsi kérdéstől, mely utóbbi a szívnek és léleknek ad nyugalmat, s azt zavarni nem tanácsos, bárminő indokon alapszik is a vallásos meggyőződés, mert ezáltal a haza nincs veszélyeztetve; ellenben pedig a párt-kérdés olyan viszony, a mit a haza érdekében agyonhallgatni nem szabad, s e tekintetben a mások felfogását, meggyőződését kimélni nem lehet, mert a felfogás lehet téves, a meggyőződés pedig alaptalan és káros következtetés, ezt tehát bonczolgatni, sőt ostromolni is nem csak lehet, sőt az igazság kiderítése és a haza boldogsága érdekében szükséges is.

Én se tettem egyebet a június 23-ki gyűlésen tartott beszédemmel, mint a mit a pártunk álláspontjának igazolása s viszonyainak körvonalozása megkívánt; kimutattam azt, hogy a balpárti politika, mely alkotmányunk és államiságunk alapját a kiegyezést kívánja megdönteni, s ezáltal a hazát veszedelembé sodorja, a rombolás és kalandok politikája, vagyis jobban mondva politika hiánya; mert politikának, még pedig helyes politikának csak azon nézetet tarthatja minden józan eszű ember, a mely nem fővel megy a falnak, hanem megfontolja, megalatolja a körülményeket, s azok szerint állapítja meg a kiindulás pontját, s mindig a jövőre néz, a multra pedig csak azért tekint vissza, hogy annak tévedéseiből okuljon, és kerülje jövőre való nézt azon zátonyokat, azon szirteket, melyek az állam hajóját széthúzzhatnák; megmutattam az ifjuság természetének ismertetésével, hogy a baloldali fogalom, mely szerint a hazát boldogítani kívánja, éppen olyan minorennis, mint maga az ifjú, a ki vele szövethet, ront, mielőtt meggyőződhetne arról: hogy vajjon a fennálló institutio csakugyan megérdemli-e a lerombolást? és ront a nélkül, hogy tudná, mit fog aztán a feromolás után építeni, s vajjon egyedül tőle függ-e annak megépítése?

Nekem nincsen szükségem az Argirus historia készítő és madár-töltő „Magyar Polgár”-tól politikát tanulni, s nem is tanultam én a politikát az ő iskolájában, hogy absoluturumot adasson poetájával; hanem én a politikát azon iskolában tanultam, melynek jelszava: józan megfontolás és előrelátás, s miután ezen jelszót a Deák-párt elveiben találtam meg, tehát ahhoz ragaszkodom, ha mindjárt a „M. Polgár” postája szerint annyit értek a politikához, mint a ló a patikához; mert annyi ésszel bírok isten kegyelméből, hogy a szalonát meg tudom különböztetni a szappantól, nehogy megegyem szalonna helyett a szappant.

A „Magyar Polgár”, hogy epés kifakadásának sulyt adjon és olvasó publikumát azon meggyőződésre bírja, hogy az én beszédem bolond, eszeveszett és az ő pártját megtámadó beszéd, azon fényes gyülekezet világos bizonyosság tétele ellenére, a mely előtt június 23-án beszéltem, nem átálja reám fogni, hogy én a balpárti politikát bolondok politikájának neveztem, és nem azt írtam a „Közlöny” számára, a mit mondtam, holott ha ép volt a referensnek füle, meghallhatta volna, hogy kalandok politikájának mondtam, s ezt visszavonni soha sem fogom, míg ő és pártja a közös apai ház fundamentumát turja, hogy ledöntse az épületet, melynél nem hogy jobbat, de még csak megközelítőt is ahhoz építeni nem képes, de sőt tervet adni sem tud; hogy pedig a „Közlöny” számára másképen írtam volna, mint a hogy mondtam, erre nézve is hivatkozom a jelen volt elfoglaltan Deák-párt itéletére. Tessék olvassa meg bárki a „Közlöny”-ben megjelent beszédemet és az emlékező tehetőség segítségével hasonlítsa össze arval, a mit tőlem hallott, könnyen megmondhatja, hogy melyikünknek van igaza? A „Közlöny”-ben megjelent beszédemben, miután az kijött, csak két hibát tudtam felfedezni, egyik a „republica” szó helyett „republica” a mi nyomtatási hiba, másik pedig az, hogy az arrogancia epithetuma „senyves” ki van hagyva, a mi onnan van, mert tőlem a beszédet leírás végett bekérték, s az illető figyelő a maga felfogása szerint jónak látta azon epithetumot kihagyni, mivel az arrogancia már magában foglalja a senyveset is, mert nemes arrogantiát nem ismerünk, de ambítiót igen.

Az sem mellőzendő, hogy a „M. Polgár” poetája az odájában az én számát görbének, s a fülemet hosszúnak énekelte meg; erre a tükörbe nézván, magam szemeimnek nem hittem, azért másokkal bíráltattam meg, hogy csakugyan igaza van-e a poetának? s midőn mások annak ellenkezőjét állították, megvillant eszemben, hogy mekkorát tévedtem, midőn a „M. Polgár” verseit betűszerinti értelemben vettem, és megfellebbeztem arról, hogy a poetánál a phantasia viszi a főszerpet, mindjárt tudtam, hogy itt tudós emberrel van dolgom, a ki jól

érti a tropust, bizonyosan valami tropicus madár tömessel kellett hosszason hogy foglalkozzék; de arra is reá jöttem a verseiből, hogy azokat bizony neki még a gyűlés előtt kellett szerkeszteni, különben csak nem füllenthetett volna ekkorát, hogy a beszédemben a végén bele sülttem; hanem ha megengedhető: „Cuncta licent stultis, pictoribus atque poetis.”

Tamási Sándor.

Tükördarabok a kolozsv. baloldal ünnepélyéről.

Kolozsvár, július 1. 1872.

(Vége.)

Ráth ur ösztöntén bevallja; „hogy az országgyűlés nagy feladatainak államférfiúi bonczolgatásához nem ért,” törvényhozói képességgel nem bír s csak ez magyarázza meg, hogy a közjogi kiegyezésnek, az általa oly hön öhajtott béke és rend legerősebb támaszának megdöntésére a balközéphez társul szegődik.

Azonban Ráth ur tud néha néha csipős is lenni; el (mondja, hogy a kinek két keze van a munkára és erős akarata, (már mint ő) az Kolozsvár érdekeit jobban elő tudja mozdítani, mint a nagy nevű befolyásos emberek, (már mint gr. Péchy és Hajós.) Elismeri, hogy az országgyűlés szabadelvű ipartörvénnyel gondoskodott az iparosok érdekeiről s most csak az iparosokon áll kitarító buzgósággal a hazai ipart versenyképessé tenni s mégis egy helyett azt mondja: hogy az ő jelöltsége idejéig az iparosra csak adó, ujjonozás és követválasztás alkalmával gondoltak. — Hát a mikor Ráth ur bebizonyítja, hogy mégis huncvut a német, mert ime mi csak 30 %-t vállaltunk a közös költségekből s a Lajtán tülak 70-et, de a ravasz Skene-consortiumnak van gondja rá, hogy a közös hadsereg felszerelését csak Lajtántuli iparosokkal végeztesse s eként a mit a német egyik zsebéből kivesz, a másikba visszatesszi. Természetesen Ráth ur a delegációról mit sem tud, mely e kérdésben hazánk érdekeit védelmezi.

Sámi László már részletesen kifejté, hogy mi-ért tartozik ő a közjogi ellenzékhez; mert Magyarország államiságát a kiegyezéssel nem látja biztosítva, pedig Magyarországának szerinte aláréndelt szerepe lajtántuli szomszédainknak sincs érdekében. Igaz, hogy ő a kiegyezést kétoldalú szerződésnek tartja, melyet csak törvényes és alkotmányos eszközökkel idő és alkalom szerint szabad módosítani. Az ő alapelve két szóból áll: béke és szabadság. Ez a baloldal ismeretes czukros süteménye, melylyel óvakodik, hogy ő nem akar forradalmat, de feleli, hogy a maga elébe tűzött czélt csak forradalom által lehet megoldani, mert soha semmi féle alakban nem volt képes az országot biztosítani, hogy miként rendezné ő az általa is elismert közös ügyeket, másként mint a hogy most rendezve vannak.

Részletesen szökött a baloldal azon taktikájáról is, melylyel a mult országgyűlés végén a többséget agyonbeszélte s bárha föllátta azon axiomát, hogy a többségnek igazságtalan törvényeket hozni nem szabad, de megfelleltenül hagyá a kérdésnek azon oldalát, honnan származtatja a kisebbségnek azon jogát, hogy annak a mit parlamentararis többség igaznak tart, magát csak úgy veti alá, ha lelkiismeretével meg egyezik. Az öt évig tartó országgyűlést Sámi azért nem helyesli, „mert az alatt a képviselő igen megmelegsik székében s elfeledi a forrást, melyből eredt; egy év igen kevés, 3 épen jó.” (E szerint hát a 7 évre választott angol képviselők nem hű sáfárai az angol nép érdekének; ezt tanulta-e Sámi a historióból?)

Idézzük még Sáminak egy jellemző állítását, melyből tisztán kitűnik, hogy ő gyakorlati élet embere sohasem volt, nem is lesz; azt mondá: a mit a józan ész elméletileg helyesnek tart, az gyakorlatilag is kivihető; a mi jó Amerikában, jó az Európában is.

A pártgyűlést vezető elnök Tisza László összesen 3 beszédet tartott. Hiszük, hogy a „Magyar Polgár” a más kettőt is kifésülve fogja adni (ha ugyan adja); miként kifésülve adta a soraink írásában közbe megjelent megnyitó beszédét. De ez nem gátló minket, hogy egy pár jellemzőbb elnöki mondatot eredeti alakjában ne idézzünk, a mint a gyűlés színén magunknak megjegyeztük:

A kormánypárt—hangsúlyozá Tisza — kijátszá ellenünk legerősebb kártyáit, midőn egyik jelöltül felállítá a király után az első embert Erdélyben s eként őt — kénytelen vagyok kimondani — silány párt-emberré aljasították. Legelső köteleességük lett volna a kormánypárt hivatalnok-jelöltjeinek, hogy a választások előtt legalább fél éve lemondjanak le hivatalaikról s mint független emberek lépjenek a sorompóba. Ez kissé változtatott stílussal ugyanaz, mikor a loyalis Jókai a Lányával stb. a Bányába utazott királyt boros hordóra ültetett kortesnek ezimezi; az igaz, hogy Jókai nem kívánta a királytól, hogy utrakelése előtt mondjon le s mint független magán ember járja be országát.

Az is jellemző, mikor Tisza azt állítja, hogy a kormánypárt jelöltjei nem mertek Kolozsvárt más programmal fellépni, mint a minővel a hazafias kormányra vágyó párt

Homéri habotával fogadta a pártgyűlés Tiszának azon mesteri hasonlatát, hogy a kormánypárt a nyilvános szavazással pressiót akarván gyakorolni, alkalmasint úgy járt mint a macska, mikor igen nagyot ugrik s tul esik az egeren. Meg vagyok győződve—mondá,—hogy ép ezzel segítette pártunkat győzelemre, megsértvén Kolozsvár független polgárainak önértétét (megjegyzendő, hogy Tisza csak azokat tartja független polgároknak, kik a kormányra vágyó párttal szavaznak.) Polgártársak, türelemre intek; őrizték meg a rendet és csendet, ha még oly keserű bosszantásoknak lennétek is kitéve, hogy választáskor szuronyok akadályoznák a polgárok szabad vélemény nyilvánítását, mert „a szoldos szabályk ezrein győz a kor szelleme.” Vajjon ha ezek a szoldos szabályk nem lettek volna, nem történhetett volna valami „nem szeretem” dolog Tisza Lászlóval a marosvásárhelyi Elba szígezen? Miért szítja lát a gyűlést a rendet védő katonaság ellen, mely csak a rendháborítók tartja kellő korlátok között pártkülönbség nélkül.

Szünet alatt egy épületes szóváltásnak voltunk tanúi: Egyik polgártárs: „mire való is az a telek-könyv? Másik polgártárs: „hát arra, hogy ki tudja mennyit ér az ország s aztán eladják.” (Megtörtént.)

Hadd foglalkozzék lantom egy kisebb hőssel is. Zöld Ferkó ő, a baloldal Pestről hozatott oklevéles tornásza, ki valószínűleg arra oktatja a választó polgárokat: minő testgyakorlatokkal kell majd jul. 4 ikén győzni. Hálából Zöld Ferkó a népköltészet hőse lett s ezt beszélük róla: „ez ám az ügyes fiú! 3 estendővel ezelőtt gr. Péchy kitiltotta Kolozsvárról, de most visszajött; a professorok nem tudtak ám semmire sem menni vele, mert megfelelt nekik emberül; az igaz hogy Radákné 2 ezer forintot adott neki mikor elment.” (Megtörtént.) Hát vajjon most a hazafias párt mit fizet lelkes korteskedéséért?

Méltó, hogy megőrizzük a történetíró számára miként esketék zászló alá a vezéri kar jelen volt híveit. Egy lelkes iparosölgy (t. i. K. Papp Miklósné) selyem zászlót készítettet s ráhímzé: éljen a király! éljen a haza! előre! Ezt a zászlót mutatá be az elnök így szólván: Kolozsvár ellenzékének nem csak most van e zászlóra szüksége, hanem lesz azután is az idők végéig. Kérjük fel kedves barátunkat, az erdélyi összes ellenzék lapjának szerkesztőjét, Papp Miklóst, őrizze e zászlót számunkra; jobb kezeire nem bízhatók. És most polgártársak, fogadjuk fel, hogy elveinket híven megőrizzük hogy e zászlót soha el nem hagyjuk (három új feltartva kiáltják mindelefőlől: esküszünk!) Ezen párt buzditásra jelenetezett fölesketés prózára fordítva így hangzik: A kormányra vágyó párt megeskette kolozsvári híveit 1872 jun. 30. déli 12 órakor, hogy a mit most a vezérek helyesnek és jónak hisznek, bármit hozzon az idő és alkalom, bármit tanácsoljon akkor a józan ész, attól el nem állanak mind a végig, mind a végig!...

Még látjuk egymást Actiumnál!...

BELFÖLD.

Szék, június 27.

Folyó hó 21-én Szék város képviseleti gyűlésében ritka jótétemény fölött volt csatozás.

Az államférfi, a tudományos műveltség és tapasztalatokban gazdag képviselőnk, Éber Nándor ur, lefolyt három évi országgyűlési díját osztá ki, — a jöltező ur távolléte s fölkerése következtében — szeretett főispánunk, Fülöp Sámuel ur, a különfeleketi iskolák javára.

Hajlandóbb lett volna a képviselő ur, nyilatkozata szerint, ezen összeget közösiszola föllállítására fordítani; ha ebbeli szándékától eltérő nézetek nem merülnek föl; azonban, mi, kik Szék város kebeli ügyei jelenlegi kezelésmódját ismerjük, biztosabbnak, előnyösebbnek láttuk ezt, hogy a felekezeti iskolák szánandó alapja fejlesztésére fordíttatik a nyert részlet, mert a latin közmondás: itt a maga helyén van: „quod multi curant, nemo curat, aut male curant.”

A fölosztandó összeg tett 6765 frt 79 kr.

Eznek fölosztása a választó polgárok felekezeti számához aránylag történné, jutott:

A reformatusoknak	5048 frt 56 kr.
R. katolikusoknak	550 frt 65 kr.
G. katolikusoknak	588 frt 65 kr.
G. keletieknek	307 frt. 93 kr.

Örök hála a nagyszerű jótéteményért.

26-án ment végbe a követválasztás.

E város értelmiségét azon meggyőződés táplálta, miszerint, nem létezik köztünk senki, ki felelde a magasztos czél, az égető szükség fűdözésér följárlott pártatlan jótéteményeket, — ide helyezése kizárólag Éber Nándor ur befolyásának köszönhető, a hálát hálátlanossággal fizesse, s mégis e történt.

Egy rögtönzött titkos párt alakult, nagyobbára anyagi és szellemi szegénységből egy kortes alatt, mely akkor tört ki egész telefővel a városház előtt,

midőn, — mint hallom — a szavazatszedő bizottmány Éber Nándorra már a 84-ik szavazatot írta.

Pap Miklós nyomdájából kijött kézikönyvecske „Egy magyar iparos” czege alatt, „melyik pártra adjuk szavazatunkat?” az összegyűlt választó polgárok között széltében olvastatván s értelmezteván, a szikra odább terjesztetett.

A növekedő zajra főispánunk kijött a tanácsból a nép közé, megtudandó a zajongás okát, mire egy szabadságot katoná, vitéz hazafi, ki már a harmadik csőbör pálinkát hozatta a zsidótól elvbarátai buzditására, lelkesítésére, főispánunk elébe tántorogva így szól: „Uram, nekünk baloldali követ kell, — ki a zsidónál a pálinka árát alább szálítja kiáltá egy hang, — ki az adót nyakunkról örökre leveszi, ordíták többen, — ki az iskolák számára adott pénzt kiveszi a kurátorok kezéből s kiosztja nekünk; apáink is megtudtak élni irás nélkül, mi is megtudunk — zugák többfelől.

Barátim, szól a főispán: „a baloldali követről eddig kellett volna gondoskodniok s azt a követválasztási bizottmány elé terjeszteni stb. Sőt most is léptethetnek föl részükről olyat, ki elvállalja a követséget.

Utána mennek néhányan Horváth István járásbírói segédnek, kit midőn közelednék a város házához, megragadnak néhányan és megemelik mennyit nyom.

Horváth így szóla körülbelül a néphez: „Polgártársak! én el nem vállalthatom a követjelöltséget, sokkal csekélyebb vagyok, hogysem Éber Nándorral szemben állíttassam, magam is az ő pártján vagyok, kire Szék városának szüksége van.”

Azután több nadragos embert akartak követnek tenni, de úgy jártak velök, mint a zsidók Jézussal, kit midőn királynak akartak tenni, menekült előlök.

A láрма még soká tartott, s ha a főispán, járásbíró, polgármester ki-kijövegettek a tanácsházból a csend helyreállítására, nem egy ajkáról lehet hallani: „huj be nye.”

Végre győzvé a pálinka tusulya a sámsni erőken s csöndesedvén a moraj, — a hősök, kitől a mint lehetett — keresztben vették maguk előtt az utat, s aligha most is Joachim, vagy Izsáknál nem tömjéneznék Bacchusnak.

Az összes választók száma 595.

Éber Nándor kapott 565 szavazatot, a többi a balpárt maga számára megtartotta.

Egy választó polgár.

N.-Szeben, jun. 23.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Legyen szives megengedni, hogy becses lapjában egy bevádolásra válaszolhassak, mely egy n.-szebeni, valószínűleg Békéssy ur tollából jött levelezésben,*) egy államgymnasiun épület felállítását érdeklő N.-Szeben községi végzésre vonatkozólag foglaltatik.

Ha orátor B. Bedeus és én, mint előadó, valóban az amott nekünk tulajdonított czélzattal jártunk volna, a városnak egy ajándék tételtől megkímélése tervezetét a bizottmány utján bizonyosan előbb értük volna el mint a nélkül; — miért lett volna tehát állítólagos cselszövényekre szükség??

Tényleg kettőnk között éppen semmi összebeszélés nem történt, és magamnak szintén soha sem volt okom arra, hogy saját véleményemet elpalástoljam; különben nézetem az, miképen nem képviselhetem azon feladatot, hogy a községyülésben a kormány kedvét hajhásszam, hanem azon köteleességet, hogy a város érdekét vegyem.

nyébiránt ama levelezés minden hamis mendemondáját, a meanyiben réam vonatkozó, alaptalan volta tekintetében tovább feszegetni nem kívánom, és csupán kíméletlenül megtámadott Rannicher barátom igazolásául kell annyit megjegyeznem, miszerint ő akkoriban nem is volt Nagy-Szebenben, irányomban soha oly kép nem nyilatkozott, és sokkal később volt szó arról, hogy a kormányra nézve előnyesebb lenne egy telket vásárolni, mint a pénzügyministeriummal egy oly tárgy felett vitatkozni, mely tulajdonképpen ennek ajándékozva van, és hogy a Soldischter közövekelése, valamint ennek több hátrányoknak kitett fekvése a tanács indítványát inkább ajánlatossá tethetné, mint a községytestületét, a mely e felett korábban azon helyen egy városi mulató kert felállítását mellett nyilatkozott volt.

Bírálja meg ezek után tisztelt szerkesztő ur gyűlöletes irányát a valótlanosságokat tartalmazó levélnek, melyet nem nehéz megvetni.

Liblőy Schuler.)*

Nyilatkozat.

A „M. Polgár” tegnapielőtti számában Tóth László szélsőbaloldali polgártárs és igen kedves jó szomszédom azon föltevessel tisztel meg, hogy Hunyad-

*) Téved a t. tanár ur.

Szerk.

*) A megtámadott fél önvédelmének köteleességének tartók közreadni, azonban látjuk ugyan, hogy valótlannak vannak t. levelezőnk állításai nevezve, de nem látjuk ez elnevezést bizonyítva, s nem legfőképp azt, hogy a magyar kormány ne lenne jogosítva követelni az egyszer az államnak ajándékozott területet. Az oktatásügy és a pénzügyügy pedig majd elintézi maga között a „vitakozást,” mint a L. Sch. ur nevezi, a nélkül, hogy a szebeni communitás tanácsára szólna.

Szerk.

Felad. Zilahon jul. 2. 4 ó. 30 p. d. u.
Erkezett 2. 5 ó. 50 p. d. u.

Deák Lajos 940 szavazattal, gr. Bánffy Béla 714 szavazatával szemben képviselővé választott. A jegyzőkönyvbe óvás tette a választás ellen. A királyi ügyész az ellene és a jobboldali választók elleni bujtogatás folytán keresetet indít. A felbőszített népet a katonaság oszlatta el.

Feladatott: Szász-Régen jul. 2. 7 ó. — d. u.
Erkezett 2. 7 ó. 21 p. d. u.

Tisza László Tordamegye felsőkerületében is fellépett b. Kemény Kálmánnal szemben, mint ellenzéki követjelölt. Ugy lát-szik tordai győzelmében nem bizik s itt próbál szerencsét. Ott mi sors vár reá: kertes; itt bukása bizonyos. Éljen a diadalmas Deák-párt!

NAPI HIREK.

Kolozsvár, július 3.

Kolozsmegye alsókerületében Nemes Péter, jobboldali, a baloldali Deézi Sándorral szemben, 55 szótöbbséggel győzött. Üdvözljük e határozott Deák-párti román képviselőt, kinek föllépte és megválasztása biztos zálogát nyújtja a mérsékelt magyar és román elem békés együttműködésének. Román választó polgártársainknak figyelmébe ajánljuk e kibékülési actust.

A ritka élénkséggel folyt választási mozgalmak testvérházánkban már már véget érnek. Az erdélyi részek felé fordul az osztatlan érdekltség. Magyarország e gyöngyét mindig higgadtan, mérsékeltéssel jellemezte minden tetteiben; tudjuk most sem hazudtunk meg magát. Az eddig említett képviselőkön kívül a következők választottak meg: jobboldaliak: Hajdu-Böszörményben: Gál Mihály, Kees kemén: Horváth Döme. (I. ker.) Dobokamegyében: (alsó ker.) gr. Vass Samu, Medgyesszéken: Schreiber Frigyes és Sachsenheim, Liptómegegyében: Kajuch József, Segesvárt: Gull József, Liptó Szt. Miklóson: dr. Matuska Péter, Kolozsmegyeében: (felső ker.) Lészai Lajos és (alsó kerület) Nemes Péter, Nagy-Szebenben: Rannicher Jakob, Kapp Gusztáv. Baloldaliak: Csongrád városában: Éder István, Keeskemén: Kiss Miklós (II. ker.) Jász-Jákóhálmán: Oláh Gyula, Debreczenben: Tisza Kálmán (egyhangulag.) Kassa: Éder Ferencz, Makón: Dobsa Lajos, Czegléd: Bobory Károly, Holdmező-Vásárhelyen: Kossuth, Jászkunsgón: Varró Sámuel, Tur-Keviben: Hajdu Ignác, Békésen: Irányi Dániel. Eddig 218 deákparti, 114 ellenzéki megválasztott képviselő nevét ösmérjük.

A hivatalos lap legutóbbi száma az igazság szolgáltatásnak a horvát-slavon katonai határvidékében rendezéséről szóló törvényeket közli.

Az erdélyi 75 képviselő választás közlül eddig megjelölt 33. Megválasztottak jobboldaliak: Alsófehérmegyében: b. Kemény István, Barcsay Ákos. F-Fehérmegyében: gr. Haller Ferencz, gr. Nemes Nándor. Kolozsmegyeében: Lészai Lajos és Nemes Péter. Dobokamegyében: gr. Vass Samu. B-Szolnokmegyeében: Torma Károly, Földváry János. M-Széken: Bothos Kálmán, Jenei József. N-Szebenben: Rannicher Jakob, Kapp Gusztáv. Segesvárt: Fabritius Károly, Gull József. Medgyes város és széken: Schreiber Frigyes, Sachsenheim Albert. N-Sinkszéken: Eitel Frigyes, Schaser Frigyes. Gy-Fehérvárt: Szilágyi Dezső, b. Kemény Gábor. Szamosújvárt: Molnár Antal, Lukács Béla. Erzsébetvárosban: Patrúbán Gergely, Csiki István. Gidófalvi Albert. Ilyefalván. Császár Bálint S. Szt.-Györgyön. Urváry Lajos Oláhfaluba. Éber Nándor Széken. Zeyk Károly Kolozson. Összesen: 30. Baloldaliak: Háromszéken: Bakcsi Ferencz. Aranyosszéken: Csipkés Lajos és Houchard Ferencz. Összesen: 3.

A kolozsvári kir. járásbíróshoz június hóban érkezett 1259 beadvány; ebből 213 kereset, 85 kielégítési, 7 biztosítási végrehajtási, 1 zárlati kérvény, 16 semmisségi panasz, 26 felebbezés; leérkezett a semmitőlseztől 10 helybenhagyó, 11 megmástitó, a kir. ítélőtáblától 10 helybenhagyó, 7 megmástitó határozat; kihirdetett 142 perdöntő végzés és ítélet, kötetett 63 béke. Összesen 502 tárgyalás volt kitűzve, ebből megtartott 385. A polgári beadványok száma 7791. Ügyvéd által beadott június hóban 135 kereset, ezek közül 21 számlakövetelés, 1 kártérítési, 7 birtokháborítás. 106 adósságos követeléseken alapul. A peresfelek közül 8-nál csak alperes, 30-nál csak felperes, 18-nál egyik sem, 79-nél mindkét fél kolozsvári lakos volt. Jegyzőkönyvi kereset 71 vétetett fel, ezek közül egy birtokháborítási, 3 kártérítési, 67 adósságos kereset. A peres felek közül 2-nél csak alperes, 5-nél csak felperes, 17-nél egyik fél sem, 47-nél mindkét fél kolozsvári lakos. A tárgyalásoknál 121-nél mindkét fél 139-nél csak felperes, 10-nél csak alperes fél volt ügyvéd által képviselve, 115-nél a felek személyesen jelentek meg. Curiosum képpen felemlítjük, hogy június hóban felhasználtott 602 db. 15 kros, 459 db. 10 kros, 161 db 50 kros, 481 db. 36 kros, 272 db. 15 kros, 112 db. 1 frtos, 54 db. 2 frt 50 kros, 21 db. 5 frtos bélyeg. E szerint bélyegekből az államnak e hóban 763 frt 60 kr bevétele volt.

Herman Ottó nyilatkozik, hogy ő nem haragszik a „madár tömő, pókász“ sat. czimekért. Még csak az kellene, hogy haragjával tőtnak mutassa magát, a kik köztudomásulag sértve érzik magukat, ha tőtnak nevezik. Tisztelet minden tiszteséges, értelmes munkásnak s tisztelet így Herman Ottó urnak is, mint akár az erd. muzeum egykori madártömjének, akár a pókok alapos ismerőjének, de semmi tisztelet az olyan fuser politikusnak, ki a helyett, hogy a maga jól értett mesterségét folytatná, belekontárkodik olyan dolgokba, a mikhez — czikkei után ítélve — nem ért: a pókok lábainak tanulmányozása helyett az ország dolgait akarja intézni; a madarak tömése helyett a fokosra helyezett vörös sipka alatt tanácskozik; bitór kormányának ne vezi a koronás király által kinevezett ministereket; a nyitva álló országos pénztárról beszél s azt kérdezi, hogy „Dicsőséges nagy urak, hát hogy vagytok?“ a minek folytatása köztudomásulag így hangzik: „Viszket-é, ugy egy kicsit, a nyakatok?“ — mert nálunk a „béke és rend“ pártjának organuma, épen most a választások küszöbén, így hirdeti a — mérsékletet. Herman urat tehát, mi részünkről, igen jó zoologusnak, de annál rosszabb politikusnak tartjuk s váltig sajnáljuk, épen a közügy érdekében, hogy nem marad szakmája körében. Bezzeg sem Hyrtl, sem Darwin, sem a többi tudós, kikre hivatkozik, nem kontárkodik a politikába!

A Magyar Polgár következetlenségről valója a Keletet, a miért Ráth Károlyt a politika terén ismeretlen mennyiségnek nevezte s mégis azt mondta rá, hogy Pesten általános mint „jobbpartit“ ösmérik. Ez utóbbi állítását lapunknak, a Pesti Naplónak sat. soha még a Polgár sem merete kétségbevonni s így annyival inkább igazol bennünket, hogy Ráth Károlyt, ki csak nagy hirtelenében pártot cserélt, mint politikust nem valami nagyra tartjuk. De visszatérve a következetlenségre: micsoda inconsequentia van abban, ha mi p. o. Pap Miklóst, irodalmi tekintetben ignota quantitasnak tartjuk s mindjárt reá azt mondjuk, hogy irodalmi (?) működése nagyon is ösméretes? Egyébaránt a mi a következetességet illeti, a szegény Polgári mondokájában ezt olvassuk: „R. K.“-nak Magyarországon és Austriában az első (?) és legnagyobb (?) szalmafonat és szalmakalap gyára van,“ négy sorral alább pedig ezt: „kalapgyára nincs s nem is volt.“ Már egyszer felkértük a Polgár szerkesztőjét, hogy szorítsa rá lapja kihordóját, hogy nézzen jobban utána a szerkesztésnek, mert így bizony meg-megegyezik, hogy odaát fehért is beszélnek, meg feketét — sőt Zöldet is. Lehet különben, hogy most a kihordó sem ér rá annyira a szerkesztésre, mert korteskedik s osztogatja a Polgárt — ingyen.

Ráth Károlynak személyével pedig épen semmi bajunk, s legalább is tréfiás dolog, hogy a „Magyar Polgár“ veti szemére a „Kelet“-nek a személyeskedést! Ráthot tiszteljük, becsüljük, mint iparost — magunknak is van egy kalapunk gyárából. De az már régi dolog, hogy a szalma-fonás mesteriségének legnagyobb tökélyre vitele sem qualicálja senki fiát is politikussá, államférfiúvá. Mikor kalapot akarok venni, elmegyek hozzá, de mikor politikában tanácsot akarok kérni, hadt mehessek én akkor Deák Ferenczhez s egy pár hónap alatt el nem téríthető hűveibez: gr. Péchy Manóhoz és Hajós Jánoshoz, Kolozsvár város képviselőihez.

Az „Ellenőr“ igen elms kortes-szónak mondta volt ezt: „Horváth Döme, szőkék ki a szemé.“ Reméljük a Polgár is megdicséri azokat a fehértollas hűveit, kik a házak falára felirogatják ezt a genialis verset: „A ki Péchy akarja, törje ki a nyavalya.“

Tisza László ő méltósága, a nagy democrata, tordai program-beszédében kijelenté, hogy Salamon Ferenczcel, evel a „Hivatalos Közlöny szerkesztőjével“ nem polemizál. Ez a kijelentés pedig történt egy oly beszédében, mely 5 hasábot foglal el a Polgárban, s mely mind csak abban vergődik, hogy „azon ur“ aaptalan frázisait (!) s az ellenzékre szort főbb rágalmakat (!) ezáfolgatja. No! „Ezen ur“ ő méltósága talán mégis jobba állhatna „azon ur“ hivatalos lapszerkesztőségével. Különben jobban is teszi vala, ha ez öt hasábon át sem bizonyította volna be szóbaállításával ezen ur, hogy azon ur mennyivel fölötte áll a szellemi aristokratia rangfokozatai sorában, most biz az nem igen termelt babérokat ezen ur számára.

Ráth Károly ur az iparos szövetség elnöke. Az iparos-szövetségnek van saját lapja. E lap minden számában feldicséri principalissát, a Polgár pedig hűségesen utánnyomja a dicsérő czikkeket s mondogatja: nó lám, minő derék egy ember Ráth Károly (az iparos-szövetség elnöke, kit még az iparos szövetség közönye is dicsér.) Valóban meglepő, és az elnök ur által bizonyonyal nem is sejtett dicséret!

Deézi Sándor, az elvű ellenzék hűve a választás előtt mondott programbeszédében, elösmerte és nem kívánta bolygatni a 67-diki kiegyezést, a delegatiokat szükségességeknek tartja, sőt a virilitást is csak a városokon kívánja eltörölni, a megyéken pedig föntartani. Ifj. gr. Bethlen Gábor, a

felsőfehérmegyei ellenzékének ismert volt jelölt, ily programot adott ki: „Az 1867 XII. t. cz.-ból fejlődő jogalapot elősmerem, mert az minden törvényt tisztelet honpolgárnak kötelessége. A Deák Ferencz által felállított elveket érvényesíteni s törvényes uton tovább fejlesztetni közreműködöm. Erzsébetváros 1872 június 25-én gr. Bethlen Gábor.

Necrolog. Kádicsfalvi Török Emánuel Alsó-Fehérmegye egykori táblabírája, élete 79-dik évében N.-Enyeden június 29-én agy-szélhűdésben elhunyt. Béke hamvai felett!

Binder János, kolozsvári választott polgár és rézműves mester, f. év június 30-án, élte 64-ik, özvegyisége 5-ik évében, rövid ideig tartott betegség után jobblétre szenderült. Béke legyen sirja felett! —

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Július 3-án 5% Metalliques 100 frt 64.80. Kamat—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 72.30. 1860. Kölcsön 104.80 Bankrészevény 855. Hitelezési részvények 344.30. London 10 ft. st. 112.40. Ezüst 110. — Cs. kir. arany 5.37. Napoleondor 8.96. Urbéri kötvények: Magyarország 81.75 Temesi 81. — Erdélyi 79.50. Horvátországi 84.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyilttér.)*

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. június 1-sőtől:

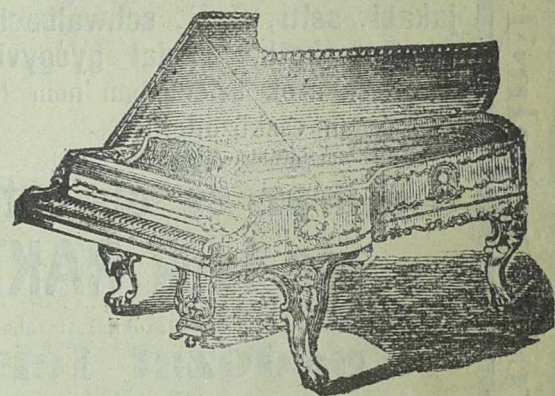
Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis — Megyesi vonala a forgalomnak átadtván, az egész vasuti menetrend Felvincz Marosvárárhely és Károlyfehérvár között változás alá jött, a gyorskocsi indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvetlen csatlakozás legyen. — A gyorskocsi indulnak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer, reggeli 3 és délután 4 órakor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggel 4 órakor és délután 3 órakor a vasut megérkezése után, — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta. Déesről Kolozsvárra délután 1 óra.

1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr. 30 font szabad podgyászszal. Tordáig 2 frt.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. vagy vissza. Kolozsvárról Déésig vagy vissza 3 frt. 20. — 30 font szabad podgyászszal.

KOLOZSVÁRT

DE MJEN LÁSZLÓNÁL

kaphatók a legjobb bécsi zongorák gyári áron és felelősséggel.

Minden betegnek erő és egészséggel gyógyozás és költség nélkül: Revalesciére du Barry Londonból.

Az izlések győztes Revalesciére du Barry eltávolít minden betegséget, mely a gyógyászatnak ellentét; minők gyomorbajok, idegbajok, mellbajok, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálkák, lélekési, hólyag-, vesébajok, gümőkör, zékör, asthma, köhögés, emésztethetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, láz, szédülés, vértolulás, fülzúgás, rozslét és hányság a terheesség alatt is, diabetes, melárok, elsoványodás, csusz, köszvény. Kivonat 76,000 tanúsítványból, oly elgyógyulásokról, melyek a gyógy ázatnak ellenállottak.

75,872. sz. bizonyítvány. Buda, bécsi-kapu utca febr. 28. 1872. 26 nap óta élvezem az üdvös Revalesciére. Ez a természet isteni adománya az én kétségbeesett helyzetemben csodát mivelt, a miért is egy pillanattal sem habozok ezen tápgyógyasert az emberiség mindkét megváltójának nevezni. Ez egy kinos tudós és légedes catarhusból és lélegzethiányból gyógyított meg, mely eddig minden más orvoszernek ellenállott. Ezen csod. adománya a természetnek a legnagyobb dicséretet érdemli, s a szenvedő emberiségnek a legjobb ajánlat.

Köller Florián, cs. k. nyugalmazott katonai kezelő Nagyszombat, 1869. május 10.

Sokáig ezenvedtem étvágytalanságban és ebéd utáni hányásban. Az ön jeles Revalesciére-chocoládéja a hányást végleg eltávolította és étvágyamat helyreállította. Meggyőződés az ön Revalesciére-jének jelességéről arra indít, hogy más szenvedőnek is ajánljam.

Berger Károly Wollein, 1869. március 1-én.

Rendkívüli szenvedő és beteg állapotban voltam nem birtam sem emésztetni, sem aludni. Az ön Revalesciére du Barry által javasolt utján vagyok és kérek a mellékelt 10 frtért abból egy öt fontos szelenczét küldeni. Tisztelettel vagyok Humza Alajos.

Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciére felöltött és gyermekeknek 60-szeres árat megtakarította gyógyszerében. Bádószelenczékben fél fontos 1.50. 1 fontos 2.50. 2 fontos 4. 50. 5 fontos 10 frt, 12 frt 20 frt, 24 frt 36 frt. — Revalesciére chocoládé por-tábla-ésc alakban 12 csészére 1.50. 24 csészére 2.50. 48 és 72 4.50. porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linzbén: Haselmayr, Prágában: Fürst J. Brünben: Eder E. Debreczenben: Mihailovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brüll F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárt: Dieballa Györgynél, Vághelyben: Felcignér Ignácnál, Csernovitzban: Schnirch Ignácnál, Varsa Conglegner Ignácnál, Argyában: Irgalmasok gyógyszerésztáradon: dr. Halter A.-nál, Agárdban: Irgalmasok gyógyszerésztáradon, azonkívül a bécsi ház postai utvány vagy utánvét mellett szétküldi.

* E rovat alatt közléteikért csupán a sajátóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

megye központi választmánya a képviselőválasztás lejéit az én „eszem“ után határozta a baloldali észve oly annyira hátrányos napokra. Abban, hogy választási napok egyikén Hanyadon történetesen ásár esik, ha Tóth László ur már csakugyan valami „eszés számítás“ vél rejleni, nem tudom ki-alálni, hogy miért tulajdonítja azt éppen nekem, mivel szomszédi beszélgetésen kívül semmi más érintkezése nem volt, mint hogy a közelebbi minisiteresek alkalmával a megye megbízásából együtt szerkesztettünk, vagyis kinek a tollába szélsőbaloldali lé-tére ő mondott olyan részvét- és üdvirajtokat, melyek-ről a Napoleon Julius Caesárját a szerző szájából ámulattal hallgatók abbeval én a hivatalnok és specialis deákparti sem mondhattam egyebet, mint hogy: „magam sem tudtam volna tökéletesebben megírni“. A mi pedig a dolog lényegét illeti, affelől nyugtas-sa meg magát a kedves jó szomszéd ur, mert a hány választójukat el fogta vonni ama vásár, ugyan annyi a mi szavazóink között is bizonyosan ott fog lenni. Ha vannak ugyanis választók, kik az imitt-amott minden héten előforduló vásári alkalom felhasználását elejébe teszik a legszebb polgári jog gyakorolhatóságának, én egyáltalán nem tulajdonítok párt-feleimnek e tekintetben erősebb érdeklődést és tevékenyebb részvétet, mint a minőnek saját hívei irányában az igen tisztelt ellenzék országszerte kérédik. Lelkemből óhajtanám egyébiránt, sőt a tisztelt szomszéd ur példája nyomán fél is hívom szeretett pártfeleimet, hogy az urnánál leendő tömeges megjelenésükkel szegyenítsenek meg ezen állítasomért.

Határozott szándékom volt a választási mozgalmakhoz semmi egyébbe hozzá nem járulni azon csekély foglalkozáson kívül, mit polgártársaim szíves bizalma a központi választmányban való működésben kötelességemmé tett. De ha szomszéd ur jónak látta ezen elhatározásomat megzavarni, fogadjon el tőlem e helyen egy őszinte hazafias kérdést azon kéréssel, hogy szíveskedjék azt még választás előtt valamelyik lapban nyilvánosan megfajteni.

Ha igaz az, hogy midőn valamely párt nemzetének politikai- erkölcsi szervezetében való orvoslását is czélul tűzte, ovakodnia kell még árnyékától is az olyan cselekvényeknek, melyek benne közvetve, vagy közvetlenül a corruptiót táplálhatják: miképen tudja megegyeztetni evvel egyik képviselőjelöltünknek azon szokását, hogy bizalmi férfinak személyesen a szavazatszedő-bizottság mellé ül, az első szavazástól az utolsóig jelen van s catalogizálja, hogy ki hová szavaz? (Relata retuli) Ha nem akarjuk politikai-moral kérdésévé qualicálni, kísértse meg azt legalább az általános műveltség ildomossági szabályaival összhangzásban megfajteni, mert nekem ezt az unicumot három évi folytonos töprengés után sem sikerült megérteni.

Holmi Ludas Matyi-féle embereknel föl sem tűnnék tán, de egy vitéz honvéd-ezredesben saját választóinak becsérzetét roppantul bánthatja — hogy ne sértsek — ezen felette kiesnyes eljárás.

Különben a választási időt nem az én, hanem a főispán elnöklete alatt akkor állapította meg a központi választmány, midőn én Pesten időztem. Tette pedig azokat alkalmasint azért éppen ama panaszos napokra, mert a reclamatiók befejezésétől számítva azokra esett a törvényben előírt legrövidebb terminus.

Déván, 1872. július 1-én.

Szeremley Lajos.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott S.Sz.Györgyön, júlna 2 10 ó. 15 p.
Erkezett: jul. 2. 11. ó. 15 p.

Kovácsnán nagyszerű rendzavarások fordultak elő, a nép a balpárt részéről izgatások folytán felbujtogatva verekedéseket rendezett, melyek egy ember élet és több nehéz testi sértéssel végződtek. A katonaság kellő ol-talmat nyújtani elégséges nem lévén: egy lovas és három gyalog századdal erősítették. A nép a katonaságot is kövekkel bántalmazván közülök többet megsebesítettek, ezek fegyvereiket voltak kénytelenek használni, melynek következtében 2 emberélet áldozatul esett és számosan megsebesültek. Szomorú gyümölcse a balpárt meg-gondolatlan és lelketlen izgatásainak.

Feladatott Pesten jul. 3. 9 ó 40 p. d. e.
Erkezett 3. 11 ó. 15 p. d. e.

Magyarországon a választási mozgalom befejeztetett. Csak Máramaros és Szabolcs megyék vannak hátra. Most Erdély választ. Eddig megválasztott 330 képviselő, közülök 213 deák-párti, 117 ellenzéki. (Mint napihírnök mutatja, mi az erdélyrészi választások folytán, már 218 jobboldali ösmérünk. Szerk.) nyertünk 50, veszítettünk 20 kerületet. Szaporodás 30 szavazat.

A franciaia nemzetgyűlés sürgősnek nyilvánítá a terület kiürítése ügyében egyezményt.

HIVATALOS.

Sz. 15543. 1872.

(251)

(3—3)

Hirdetés.

A dohánygyári és eladási javaknak az 1873-ik évben a kolozsvári dohánygyárból és dohány áruaktárból, az erdélyországi dohányáru raktárakba, és azokból vissza Kolozsvárra, továbbá a kolozsvári és maros-vásárhelyi indóház, dohánygyár, dohányáru raktár és dohánybeváltó hivatal között teljesítendő fuvarozásra ezennel pályázat nyitattik.

A szabályszerűen felszerelt, 50 kr. béléssel és a vagyoni állást igazoló bizonyítvánnyal ellátott írásbeli ajánlatok a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökségéhez folyó év **augustus-hó 12-kén déli 12 óráig** beadandók.

Kolozsvártt, 1872, június 24-kén.

NEM HIVATALOS.

(252)

(1—1)

A FAPIACZON VAN
a 150 légszeszfényenyl világított

nagy panoráma.

a hol is az első felállításban láthatók:

Európa és Amerika legnevezetesebb városai s legújabb s legérdekesebb képletei,

továbbá a párisi forradalom, a sedani fegyverletétel, úgy szinte ő Felsége esküvője a plebáni templom előtt.

Bementi-díj 30 kr.

Minden látogató egy ajándékot kap.

A n. érd. közönség pártfogásába ajánlja magát

LIEBICH JÁNOS,
tulajdonos Magyarhonnól.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Van szerencsém egész tisztelettel a n. érd. t. cz. közönséggel tudatni, hogy üzletemben ez időnyre is az alább írt

bel- és külföldi természetes ÁSVÁNYOS GYÓGYVIZEK,

a legnagyobb mennyiségben megérkeztek, melyekből a legújnyosabb áron felelőség mellett szolgálhatok, u. m.:

Adelheid-jodforrás, (Adelheidsquelle Jodwasser), borszéki, bikszárdi, buziási, carlsbadi-Schlossbrunn, carlsbadi-mühlbrunn cigelkai-jod, csizi-jod, elöpataki, Friedrichshalli, gleichenbergi, halli-jod, ivándai, kisingeni, körondi, marienbadi, püllnai, sulini, seidschützi, szlácsi, sztojka, szjakabi, selti, Spái, schwalbachi, türi, „Hunyadi, Rákóczy és Erzsébeth.” budai gyógyvizek. Az itt elő nem sorolt vizek ha azok üzletemben nem találhatnának, megrendelhetők s gyorsan eszközölhetnek.

Ajánlom továbbá mindenféle színt

száraz és olajbatört nagy festék és lack RAKTÁROMAT,

minden hozzá tartozókkal, továbbá ajánlom a legkitűnőbb fajta padozat fénymazomat (fusbóden-pászt)

hozzá szükségeltető lakkal együtt melyek Kolozsvártt csak nálam kaphatók a bár mily nagy mennyiségben szintén felette olcsó ár mellett tisztelt vevőimnek, vagy megrendelőimnek szolgáltatára állanak.

Tisztelettel:

CSIKY IMRE,

Kolozsvártt.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

STEIN JÁNOS

(236)

(3—6)

papir-, író-, rajz- és festészeti szerek kereskedésében

KOLOZSVÁRT

főter 2-ik szám.

Kaphatók:

vonalozott és bekötött

kereskedelmi-, üzleti-

gazdasági könyvek

dús választékban

JUTÁNYOS ÁRÉRT.

ABLAZ GÖRFÜGGÖNYÖK

(Routate)

a legnagyobb csinnal kiálltva,

darabja

1 frt. 1 frt 10, 1 frt 20.

és feljebb.

A felfüggesztéshez szükséges réz szerkezet

ára 60 kr.

kedvezmény.

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK

Egy iv ára 5, 8, 10 kr.

kedvezmény.

sokkal olcsóbbak, tisztábbak

és célszerűbbek.

tes bekötésére, az eddig használt

befűzőndő gyümölcsök üvegeinek légmen-

Angol (simított) pergament papírok

LANTOMANÁK